

**JEAN
MONNET**

PHD seminars

Jean Monnet Module
“Moving the EU forward”

**Σεμινάρια Μεθοδολογίας Υπ. Διδασκτόρων
Athens PhD Seminars 2016
8-19 Δεκεμβρίου 2016**

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης & Πολιτικής

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I. Διδάσκοντες

Ιωάννης Τσίρμπας

Λέκτορας, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Αθηνών
e-mail: itsirbas@pspa.uoa.gr

Ο Γιάννης Τσίρμπας είναι διδάκτωρ Πολιτικής Επικοινωνίας του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου, κάτοχος μεταπτυχιακού στην Πολιτική Συμπεριφορά από το Πανεπιστήμιο του Έσσεξ και πτυχίου Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Είναι μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης και της Political Science Association της Μ. Βρετανίας. Έχει εργαστεί επί σειρά ετών, από επιτελικές θέσεις, στο χώρο των δημοσκοπήσεων και της ανάλυσης της επικοινωνίας. Διδάσκει μαθήματα Ποσοτικής και Ποιοτικής κοινωνικής έρευνας, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, καθώς και Εκλογική Κοινωνιολογία και Θεωρίες Ορθολογικής Επιλογής. Έχει επίσης διδάξει Τεχνικές Ερωτηματολογίου και Συνέντευξης, Πολιτικό Μάρκετινγκ και Θρησκείες και Πολιτική στη Νεωτερικότητα. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή πειραματικών μεθόδων στη μελέτη της πολιτικής επικοινωνίας, την εκλογική συμπεριφορά και τη διαμόρφωση των κομματικών ταυτίσεων. Έχει δημοσιεύσει μια μονογραφία, (2007) 28 Ημέρες: Εκλογές, Πολιτική Διαφήμιση και Ειδησεογραφία, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, όπως το South European Society and Politics και η Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, καθώς και κεφάλαια σε ελληνικούς και διεθνείς συλλογικούς τόμους, όπως το (2015) “Los principales narradores y la narrativa dominante de la crisis griega” in Martin, I. & Tirado, I (eds.) Grecia: aspectos políticos y juridico-economicos de la crisis, Madrid: Centro de Estudios Políticos and Constitucionales.

Γεωργία Τζένου

Εμπειρογνώμονας και Εθνικό Σημείο Επαφής για τα προγράμματα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 & COSME - Συντονίστρια Ευρωπαϊκών Έργων, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Η Γεωργία Τζένου είναι σύμβουλος έρευνας και καινοτομίας στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Είναι Εμπειρογνώμονας και Εθνικό Σημείο Επαφής για τα προγράμματα Ορίζοντας 2020 και COSME (προηγ. 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο, 6ο Πρόγραμμα Πλαίσιο και CIP). Συντονίζει ευρωπαϊκά έργα σε τομείς έρευνας, καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας. Συμμετέχει σε αξιολογήσεις ερευνητικών προτάσεων, καθώς και σε δράσεις προώθησης ερευνητικών αποτελεσμάτων. Έχει σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στα πανεπιστήμια Universite Catholique de Louvain and Vrije Universiteit Brussel του Βελγίου.

**JEAN
MONNET**
PHD seminars

Κυριάκος Φιλίνης

Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Αθηνών
e-mail: filinisk@yahoo.gr

Ο Κυριάκος Φιλίνης είναι αναλυτής του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού, δεξιοτήτων και αγοράς εργασίας και διδάσκει (ΠΔ 407/80) θεωρίες απασχόλησης και ανεργίας στο Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου. Υπήρξε μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Παρατηρητήριο για την Κρίση του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ). Έχει σπουδάσει Οικονομικά (BA) στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Σπουδές (MSc) στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ιδίου πανεπιστημίου, από όπου και έλαβε διδακτορικό τίτλο σπουδών (PhD). Η διδακτορική διατριβή του αφορούσε στην πολιτική οικονομία των μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας. Σε αυτήν χρησιμοποιήθηκε, για πρώτη φορά στην ελληνική ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, η Ποιοτική Συγκριτική Ανάλυση (Qualitative Comparative Analysis).

II. Συνοπτικό πρόγραμμα

ΔΙΑΛΕΞΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ & ΩΡΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ	ΧΩΡΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	Ιωάννης Τσίρμπας Λέκτορας Τμήμα ΠΕ Γεωργία Τζένου (MSc) Συντονίστρια Ευρωπαϊκών Έργων, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης	Δευτέρα, 12/12/2016 (ώρα 15.00-19.00)	Αιόλου 42-44, 2ος όροφος, αίθουσα 4
ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	Ιωάννης Τσίρμπας Λέκτορας Τμήμα ΠΕ	Τετάρτη, 14/12/2016 (ώρα 16.00-20.00)	Αιόλου 42-44, 2ος όροφος, αίθουσα 4
ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (QCA)	Δρ. Κυριάκος Φιλίνης	Πέμπτη, 15/12/2016 (ώρα 15.00-19.00)	Αιόλου 42-44, 2ος όροφος, αίθουσα 3
ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	Ιωάννης Τσίρμπας Λέκτορας Τμήμα ΠΕ	Δευτέρα, 19/12/2016 (ώρα 15.00-19.00)	Αιόλου 42-44, 2ος όροφος, αίθουσα 4
ΜΕΙΚΤΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	Ιωάννης Τσίρμπας Λέκτορας Τμήμα ΠΕ	Τετάρτη, 21/12/2016 (ώρα 15.00-19.00)	Αιόλου 42-44, 2ος όροφος, αίθουσα 4

III. Διαγράμματα Διαλέξεων - Ενδεικτική βιβλιογραφία

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Πέμπτη, 8/12/2016

Ώρα: 15.00-19.00

Αίθουσα 4 (2ος όροφος)

Διδάσκων: Λέκτορας Ιωάννης Τσίρμπας, Γεωργία Τζένου

Περιγραφή και Στόχος:

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα εισαχθούν στο πώς συντάσσεται μια ερευνητική πρόταση, τόσο σε επίπεδο δομής, όσο και σε επίπεδο περιεχομένου. Επίσης, θα παρουσιαστούν τα βασικά στάδια διεξαγωγής ενός ερευνητικού προγράμματος. Επιπρόσθετα, θα παρουσιαστούν βασικές αρχές δευτερογενούς ανάλυσης και μετα-ανάλυσης, ενώ θα γίνει υπενθύμιση των τρόπων βιβλιογραφικής επισκόπησης και πραγματοποίησης ενδοκειμενικών αναφορών. Τέλος, θα δοθούν πρακτικές οδηγίες και βασικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαδικασία συγγραφής μιας διδακτορικής διατριβής.

Το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 είναι το χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΕ για την Έρευνα και την Καινοτομία που καλύπτει την περίοδο 2014-2020, με προϋπολογισμό περίπου 80 δισ. ευρώ. Οι τρεις άξονες του προγράμματος είναι: Επιστημονική Αριστεία, Βιομηχανική Υπεροχή και Κοινωνικές Προκλήσεις. Στο σεμινάριο θα παρουσιαστούν τα βασικά στοιχεία για τη διαμόρφωση της τεχνικής ενότητας μιας ερευνητικής πρότασης για το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 (ενότητες που αφορούν την υλοποίηση και τον αντίκτυπο του έργου). Θα δοθούν συγκεκριμένα παραδείγματα για τις Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (δράσεις κινητικότητας για μεμονωμένους ερευνητές) και Επιστήμη με την κοινωνία για την κοινωνία (ερευνητικό έργο).

Υλικό:

Θα παραδοθεί πακέτο βασικών σημειώσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- COM/2011/0808 Horizon 2020 - The Framework Programme for Research and Innovation - Communication from the Commission
- COM(2011) 808 final, Horizon 2020 - The Framework Programme for Research and Innovation - Impact Assessment Report
- Horizon 2020 Advisory Group for the Marie Skłodowska-Curie actions on skills, training and career development, Strategic advice on priorities for research and innovation in the Horizon 2020 Work Programme 2018-2020 (Ares(2016)2569456 - 02/06/2016)

- Strategic opinion for Research and Innovation in the Horizon 2020 Work Programme 2018-2020, Recommendations to the European Commission from the ‘Science With and For Society’ Advisory Group Final version (31th May 2016)
- Babbie, E. (2011) *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα*, Αθήνα: Κριτική.
- Bryman, A. (2012) *Social Research Methods*, New York: Oxford University Press.
- Eco, U. (1994) *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, Αθήνα: Νήσος.
- Robson, C. (2007) *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*, Αθήνα: Gutenberg.
- Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005) *Πώς Γίνεται μια Επιστημονική Εργασία*, Αθήνα: Κριτική.

ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Δευτέρα, 12/12/2016

Ώρα: 15.00 -19.00

Αίθουσα 4 (2ος όροφος)

Διδάσκων: Λέκτορας Ιωάννης Τσίρμπας

Περιγραφή και Στόχος

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα εισαχθούν, καταρχήν, στις βασικές έννοιες και τεχνικές της ποσοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Στόχος του σεμιναρίου είναι, επίσης, η εξοικείωση των συμμετεχόντων/ουσών με την κατανόηση, ανάλυση και δευτερογενή χρήση ποσοτικών ερευνητικών δεδομένων. Επιπρόσθετα, θα παρουσιαστούν βασικές μέθοδοι πρωτογενούς συλλογής ποσοτικών δεδομένων, όπως και βασικές μέθοδοι ανάλυσής τους. Τέλος, θα παρουσιαστούν συνοπτικά μερικά κομβικά ερευνητικά προγράμματα στο πεδίο της ποσοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες.

Πιο συγκεκριμένα, θα καλυφθούν οι εξής θεματικές περιοχές:

Βασικές έννοιες ποσοτικών μεθόδων, επίπεδο και μονάδα ανάλυσης, εννοιολόγηση-λειτουργικοποίηση, διαθέσιμες ερευνητικές στρατηγικές, μέτρηση, μεταβλητές, κλίμακες, δείκτες, δειγματοληψία, συλλογή δεδομένων, βασικές έννοιες περιγραφικής & επαγωγικής στατιστικής, στατιστική σημαντικότητα, γενίκευση.

Υλικό:

Θα παραδοθεί πακέτο βασικών σημειώσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Babbie, E. (2011) *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα*, Αθήνα: Κριτική.
- Bryman, A. (2012) *Social Research Methods*, New York: Oxford University Press.
- De Vaus, D. (2008) *Research Design in Social Research*, California: Sage.
- De Vaus, D. (2008) *Ανάλυση Κοινωνικών Δεδομένων*, [επιμέλεια Ν. Κυριαζή] Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Hollis, M. (2005) *Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών*, Αθήνα: Κριτική.
- Robson, C. (2007) *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*, Αθήνα: Gutenberg.
- Κάλλας, Γ. (2015) *Θεωρία, Μεθοδολογία και Ερευνητικές Υποδομές στις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα: Κριτική.
- Καζάκος, Π. (2006) *Εξηγώντας την κοινωνία. Μια εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα: Πατάκης.

- Κατσής, Α., Σιδερίδης, Γ. & Εμβαλωτής Α. (2010) *Στατιστικές Μέθοδοι στις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα: Τόπος.
- Ρούσσοι, Π. Λ. & Τσαούσης, Γ. (2011) *Στατιστική στις Επιστήμες της Συμπεριφοράς με τη Χρήση του SPSS*, Αθήνα: Τόπος.
- Schnell, R., Hill, P. B. & Esser, E. (2014) *Μέθοδοι Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας* [επιμέλεια: Ναγόπουλος, Ν. & Γκιόσος, Γ.], Αθήνα: Προπομπός.

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (QCA)

Τετάρτη, 14/12/2016

Ώρα: 16.00 - 20.00

Αίθουσα 3 (2ος όροφος)

Διδάσκων: Δρ. Κυριάκος Φιλίνης

Περιγραφή και Στόχος

Η Ποιοτική Συγκριτική Ανάλυση είναι μια μέθοδος, η οποία αναπτύχθηκε σχετικά πρόσφατα (από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '80), η χρήση της επεκτάθηκε σε πολλά επιστημονικά πεδία και συνδυάζει στοιχεία ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων. Η χρήση της ενδείκνυται όταν αναζητούνται επεξηγηματικοί παράγοντες και κυρίως συνδυασμοί αυτών, που αποτελούν ικανές ή/και αναγκαίες συνθήκες ενός αποτελέσματος (φαινομένου). Παρά το γεγονός ότι η μέθοδος μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε έρευνες μικρού αριθμού παρατηρήσεων, γεγονός που αποτελεί και ένα από τα πλεονεκτήματά της, έχει χρησιμοποιηθεί σε έρευνες μεσαίου, αλλά και μεγάλου αριθμού παρατηρήσεων. Η Ποιοτική Συγκριτική Ανάλυση προϋποθέτει τη χρήση συνόλων (fuzzy sets ή crisp sets), τόσο για το αποτέλεσμα, όσο και για τους επεξηγηματικούς παράγοντες.

Στόχος του σεμιναρίου «Εισαγωγή στην Ποιοτική Συγκριτική Ανάλυση», που θα διεξαχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος Jean Monnet Module 2015-2018 "Moving the EU forward", είναι να εισάγει τους συμμετέχοντες στις βασικές αρχές της μεθόδου, στις δυνατότητές της, καθώς και στις προϋποθέσεις χρησιμοποίησής της.

Ειδικότερα, κατά το σεμινάριο, θα παρουσιαστεί η εξέλιξη της Ποιοτικής Συγκριτικής Ανάλυσης από τη γέννησή της έως σήμερα, καθώς και οι προϋποθέσεις επιλογής της έναντι άλλων μεθόδων, αναδεικνύοντας, παράλληλα, τις διαφορές της με τις συμβατικές ποσοτικές μεθόδους. Επίσης, θα αναδειχθεί η επέκταση της μεθόδου σε πολλά και διαφορετικά επιστημονικά πεδία, που επιτυγχάνεται τα τελευταία χρόνια.

Επιπλέον, στο σεμινάριο, με τη βοήθεια παραδειγμάτων, θα παρουσιαστούν η ορολογία και τα εργαλεία της μεθόδου, όπως είναι οι επεξηγηματικοί παράγοντες και το αποτέλεσμα, οι ικανές ή/και οι αναγκαίες συνθήκες ενός αποτελέσματος, τα σύνολα ασαφούς λογικής (fuzzy sets) και ορισμένοι δείκτες αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων της. Τέλος, θα παρουσιασθεί και το λογισμικό υποστήριξης της μεθόδου fsQCA/2.0

Υλικό

Θα παραδοθεί πακέτο βασικών σημειώσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Marx, Ax., Rihoux, B. & Ragin, Ch., (2014) “The origins, development, and application of Qualitative Comparative Analysis: the first 25 years, *European Political Science Review*”, 6(1): 115-142.
- Ragin, Ch. (2008) “User’s guide to Fuzzy-set/Qualitative Comparative Analysis”, <http://www.u.arizona.edu/~cragin/fsQCA/download/fsQCAManual.pdf>
- Ragin, Ch., (2014) *The comparative method. Moving beyond qualitative and quantitative strategies*, Oakland, California: University of California Press (πρώτη έκδοση 1987).
- Ragin, C. C. & Rihoux, B. (2004) “Qualitative Comparative Analysis (QCA): State of the Art and Prospects”, *Qualitative Methods: Newsletter of the American Political Science Association Organized Section on Qualitative Methods* 2(2): 3–13.

ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Πέμπτη, 15/12/2016

Ώρα: 15.00-19.00

Αίθουσα 4 (2ος όροφος)

Διδάσκων: Λέκτορας Ιωάννης Τσίρμπας

Περιγραφή και Στόχος

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα εισαχθούν, καταρχήν, στις βασικές έννοιες και τεχνικές της ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Θα δοθεί έμφαση στο σχεδιασμό ποιοτικών ερευνητικών προγραμμάτων και θα παρουσιαστεί, τόσο σε επιστημολογικό όσο και σε εφαρμοσμένο επίπεδο, η λογική της παραγωγής ποιοτικών δεδομένων, ειδικά μέσω διάφορων τύπων συνεντεύξεων. Παράλληλα, θα παρουσιαστούν βασικές μέθοδοι ποιοτικής ανάλυσης, μέσα και από τη χρήση παραδειγμάτων από συγκεκριμένα ερευνητικά προγράμματα στο πεδίο της ποιοτικής κοινωνικής έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα, θα καλυφθούν οι εξής θεματικές περιοχές:

Ορισμός ποιοτικής έρευνας, σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας, βιογραφικές αφηγήσεις, σε βάθος συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, θεματική ανάλυση, ανάλυση λόγου και (ποιοτική) ανάλυση περιεχομένου, η γενίκευση στην ποιοτική έρευνα, έλεγχος ποιότητας στην ποιοτική έρευνα, ποιοτική έρευνα και τέχνη, δεοντολογία και πολιτική στην ποιοτική έρευνα.

Υλικό

Θα παραδοθεί πακέτο βασικών σημειώσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Bryman, A. & Burgess, R. (1994) *Analyzing Qualitative Data*, Λονδίνο: Routledge.
- Δοξιάδης, Κ. (2008) *Ανάλυση Λόγου. Κοινωνικο-φιλοσοφική Θεμελίωση*, Αθήνα: Πλέθρον.
- Κόλλιας, Α. (2014) *Ανάλυση Περιεχομένου. Εξέλιξη, Τεχνικές και Εφαρμογές της Μεθόδου στην Επικοινωνία*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Πουρκός, Μ. (επιμ.) (2015) *Βίωμα και Βασισμένες στην Τέχνη Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας*, Θεσσαλονίκη: Νησίδες.
- Πουρκός, Μ. & Δαφέρμος, Μ. (επιμ.) (2010) *Ποιοτική Έρευνα στις Κοινωνικές Επιστήμες. Επιστημολογικά, Μεθοδολογικά και Ηθικά Ζητήματα*, Αθήνα: Τόπος.
- Robson, C. (2007) *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*, Αθήνα: Gutenberg.

- Τσιώλης, Γ. & Σιούτη, Ε. (επιμ.) (2013) *Βιογραφικές (ανα)Κατασκευές στην Ύστερη Νεωτερικότητα. Θεωρητικά και Μεθοδολογικά Ζητήματα της Βιογραφικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα: Νήσος.
- Τσιώλης, Γ. (2014) *Μέθοδοι και Τεχνικές Ανάλυσης στην Ποιοτική Έρευνα*, Αθήνα: Κριτική.

ΜΕΙΚΤΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Δευτέρα, 19/12/2016

Ώρα: 15.00-19.00

Αίθουσα 4 (2ος όροφος)

Διδάσκων: Λέκτορας Ιωάννης Τσίρμπας

Περιγραφή και Στόχος

Μια ολοένα και περισσότερο διαδεδομένη μορφή σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων περιλαμβάνει την πολυμεθοδική προσέγγιση, κατά την οποία συνδυάζονται διαφορετικές μεθοδολογίες συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Οι μεικτές μέθοδοι αποτελούν μια περισσότερο εξελιγμένη μορφή πολυμεθοδικότητας, στην οποία οι διαφορετικές μέθοδοι, ποιοτικές ή/και ποσοτικές, συναρμολογούνται έτσι ώστε να υπηρετούν, από διαφορετικές σκοπιές, τον ίδιο ερευνητικό στόχο, σε μια μορφή τριγωνοποίησης. Στο σεμινάριο θα παρουσιαστούν οι τρόποι εφαρμογής μεικτών μεθόδων, τόσο από θεωρητική άποψη, όσο και σε εφαρμοσμένο επίπεδο, μέσω της παρουσίασης συγκεκριμένων παραδειγμάτων από ερευνητικά προγράμματα.

Πιο συγκεκριμένα, θα καλυφθούν οι εξής θεματικές περιοχές:

Ερευνητικές στρατηγικές, πολυμεθοδικότητα, μεικτές μέθοδοι και τριγωνοποίηση, μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα διαφόρων προσεγγίσεων και άμβλυνσή τους μέσω της εφαρμογής μεικτών μεθόδων, τριγωνοποίηση δεδομένων-ερευνητών-μεθόδων, αξιοπιστία και εγκυρότητα.

Υλικό

Θα παραδοθεί πακέτο βασικών σημειώσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Brewer, J. & Hunter, A. (1989) *Multimethod Research: A Synthesis of Styles*, Thousand Oaks: Sage.
- Creswell, J. (1999) "Mixed-Method Research: Introduction and Application", στο Cizek, G. (επιμ.), *Handbook of Educational Policy*, San Diego: Academic Press, 455-472.
- Gelo, O., Braakman, D. & Benetka, G. (2008) "Quantitative and Qualitative Research: Beyond the Debate", *Integrative Psychological & Behavioral Science*, 42, 266-290.
- Johnson, R. & Onwuegbuzie, A. (2004). "Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time has Come" *Educational Researcher*, 33(7): 14-26.
- Καλογεράκη, Σ. (2013) «Εφαρμογές Μεικτών Μεθόδων Έρευνας: Ο Διερευνητικός Ακολουθιακός Σχεδιασμός στην Κατασκευή Εργαλείων Μέτρησης Κοινωνικών Ερευνών» στο Πουρκός, Μ. (επιμ.), *Δυνατότητες και Όρια της Μείξης των Μεθοδολογιών στην Κοινωνική, Ψυχολογική και Εκπαιδευτική Έρευνα*, Αθήνα: Ίων.

- Onwuegbuzie, A., Bustamante, R. & Nelson, J. (2010) "Mixed Research as a Tool for Developing Quantitative Instruments" *Journal of Mixed Methods Research*, 4(1): 56-78.
- Πουρκός, Μ. (επιμ.), *Δυνατότητες και Όρια της Μείξης των Μεθοδολογιών στην Κοινωνική, Ψυχολογική και Εκπαιδευτική Έρευνα*, Αθήνα: Ίων.
- Τσιώλης, Γ. (2011) «Η Σχέση Ποιοτικής και Ποσοτικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: Από την Πολεμική των «Παραδειγμάτων» στις Συνθετικές Προσεγγίσεις» στο Δαφέρμος, Μ., Σαματάς, Μ., Κουκουριτάκη, Μ. & Χιωτάκη, Σ. (επιμ.), *Οι Κοινωνικές Επιστήμες στον 21ο Αιώνα: Επίμαχα Θέματα και Προκλήσεις*, Αθήνα: Πεδίο.

IV. Επικοινωνία

Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ)

Αιόλου 42-44 105 60 Αθήνα (3ος όροφος)

τηλ. 210 368 8945, 210 368 8963

e-mail: info-eeep@pspa.uoa.gr

Εμμανουέλα Δούση

Διευθύντρια ΕΕΕΠ & Επιστημονική Υπεύθυνη “Jean Monnet Module”

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Αθηνών

τηλ. 210 368 8945

e-mail: edoussis@pspa.uoa.gr

Λυδία Αβράμη

Project Coordinator “Jean Monnet Module”

Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Αθηνών

τηλ. 210 368 8945, 210 368 8963

e-mail: lavrami@pspa.uoa.gr

© Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης & Πολιτικής
Αθήνα: 2016

Δημιουργικός σχεδιασμός:

Στεφανία Σαχίνογλου / stefiviii@yahoo.gr

**JEAN
MONNET**
PHD seminars